

Medlemmer i Saltdal kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Torsdag 8. oktober 2015 kl 12.00

Møtested: Formannskapssalen, Rådhuset, Rognan

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
14/15	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 15. juni 2015
15/15	Indirekte kostnader selvkost vann og avløp
16/15	Oppfølging av nummerert brev nr 1
17/15	(Ettersendes) Rapport selskapskontroll: IRIS – offentlige anskaffelser
18/15	Oppfølging av forvaltningsrevisjon: Overordnet HMS-system
19/15	Rapport til kommunestyret om kontrollutvalgets aktivitet 2011 – 2015
20/15	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
21/15	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (470 37 452)

Rognan, 1. oktober 2015

Jan-Arild Ellingsen (s)
Leder kontrollutvalget

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kopi sendes: Ordfører, rådmann, Salten kommunerevisjon IKS,
varamedlemmer i kontrollutvalget til orientering (møter kun etter særskilt innkalling).

SAK 14/15

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 15. juni 2015

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
08.10.2015

Vedlegg:

- Protokoll fra kontrollutvalgets møte 15. juni 2015

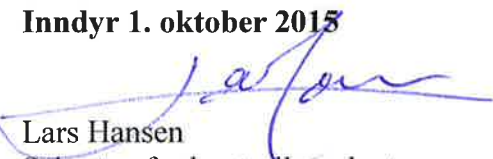
Bakgrunn for saken:

Protokoll fra kontrollutvalgets forrige møte legges frem til godkjenning.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 15. juni 2015 godkjennes.

Inndyr 1. oktober 2015

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

PROTOKOLL – SALTDAL KONTROLLUTVALG

Møtedato: Mandag 15. juni kl 09.00 – 11.00

Møtested: Formannskapssalen, Rådhuset, Rognan

Saksnr.: 08/15 – 13/15

Til stede:

Jan Arild Ellingsen, leder,
Einar Bødker, nestleder
Kurt Johansen
Tove Berre
Anne Olaug Jensen

Forfall:

Ingen

Varamedlemmer:

Ingen

Øvrige:

- Rådmann Elisabeth Larsen møtte i tilknytning til sak 10/15
- Økonomisjef Ronny Seljeseth møtte i tilknytning til sak 10/15
- Revisor Tone Z. Hammerfall,
- Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Svein Erik Moholt, og
- Assisterende revisjonssjef Jan Sture Olsen, Salten kommunerevisjon IKS
- Sekretær for kontrollutvalget Lars Hansen

**Godkjenning av innkalling
sakliste**

Merknader:

Det fremkom ikke merknader.

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
08/15	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 4. mai 2015
09/15	Forvaltningsrevisjonsrapport: Samhandlingsreformen
10/15	Årsregnskap Saltdal kommune 2014 – uttalelse fra kontrollutvalget
11/15	Unntatt fra offentlighet etter offentleglova § 13, jfr forvaltningsloven § 13: Spørsmål vedrørende mulig endring i rådmannens ansettelsesforhold i Saltdal kommune
12/15	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
13/15	Eventuelt

08/15 Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 4. mai 2015

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 4. mai 2015 godkjennes.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 4. mai 2015 godkjennes.

09/15 Forvaltningsrevisjonsrapport: Samhandlingsreformen

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Samhandlingsreformen er forelagt kommunestyret og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens anbefaling.
3. Kommunestyret vil trekke frem følgende forhold for oppfølging fra administrasjonen.

Forslag fra Jan Arild Ellingsen:

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Samhandlingsreformen er forelagt kommunestyret og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens anbefaling, med hensyn til forbedringspotensialet.
3. Kommunestyret er for øvrig tilfreds med rapportens funn, og ser dette i sammenheng med kommunens ressursbruk innen helse og omsorg, slik det også kommer frem i KOSTRA.

Votering:

Forslag fra Jan Arild Ellingsen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Samhandlingsreformen er forelagt kommunestyret og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens anbefaling, med hensyn til forbedringspotensialet.
3. Kommunestyret er for øvrig tilfreds med rapportens funn, og ser dette i sammenheng med kommunens ressursbruk innen helse og omsorg, slik det også kommer frem i KOSTRA.

10/15 Årsregnskap Saltdal kommune 2014 – uttalelse fra kontrollutvalget

Rådmann Elisabeth Larsen og økonomisjef Ronny Seljeseth møtte fra administrasjonen for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget har i møte 15. juni 2015 behandlet Saltdal kommunes årsregnskap for 2014. Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen for 2014, og rådmannens årsmelding for 2014.

Kontrollutvalget viser til tidligere års uttalelser til kommuneregnskap, og mener fortsatt det er nødvendig med styrket fokus på budsjettdisiplin og andre tiltak som kan gjenopprette kommunens økonomiske handlefrihet.

Kontrollutvalget viser til at det i kommunelovens § 48 nr 5 stilles krav om at årsberetning skal inneholde redegjørelse om tiltak for å sikre høy etisk standard. Årsberetningen nevner ikke tiltak på dette området i 2014.

Videre krever kommunelovens § 48 nr 5 at det skal redegjøres for faktisk tilstand når det gjelder likestilling og om tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling. Årsberetningen gir noe informasjon om faktisk tilstand, men det nevnes ikke tiltak på dette området i 2014.

For senere rapporteringsår bes det om at årsrapporten kommer i samsvar med kommunelovens krav.

Kommunens regnskap legges frem til behandling enten svært sent (regnskapsårene 2006-2009, 2011, 2012, 2013 og 2014), eller forholdsvis sent (regnskapsåret 2010). Sent avlagte regnskap svekker verdien av styringsinformasjonen i regnskapet. Kontrollutvalget har i tidligere uttalelser kommentert at regnskap har vært sent avlagt, men problemet har vedvart.

Kontrollutvalget mener for øvrig at presentasjon av årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter samt rådmannens årsberetning tilfredsstillende brukernes informasjonsbehov og gir et riktig inntrykk av Saltdal kommunes aktivitet i 2014.

Kontrollutvalget har merket seg at årsregnskapet for 2014 viser et merforbruk på kr 9 989 000, men at reelt merforbruk er kr 11 387 000. Tidligere års underskudd er ikke dekket inn i 2014.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen, har kontrollutvalget ingen merknader til Saltdal kommunes årsregnskap for 2014.

Omforent forslag:

Kontrollutvalget har i møte 15. juni 2015 behandlet Saltdal kommunes årsregnskap for 2014. Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen for 2014, og rådmannens årsmelding for 2014.

Kontrollutvalget viser til tidligere års uttalelser til kommuneregnskap, og mener fortsatt det er nødvendig med styrket fokus på budsjettdisiplin og andre tiltak som kan gjenopprette kommunens økonomiske handlefrihet.

Kontrollutvalget viser til at det i kommunelovens § 48 nr 5 stilles krav om at årsberetning skal inneholde redegjørelse om tiltak for å sikre høy etisk standard. Årsberetningen nevner ikke tiltak på dette området i 2014.

Videre krever kommunelovens § 48 nr 5 at det skal redegjøres for faktisk tilstand når det gjelder likestilling og om tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling. Årsberetningen gir noe informasjon om faktisk tilstand, men det nevnes ikke tiltak på dette området i 2014.

For senere rapporteringsår bes det om at årsrapporten kommer i samsvar med kommunelovens krav.

Kommunens regnskap legges frem til behandling enten svært sent (regnskapsårene 2006-2009, 2011, 2012, 2013 og 2014), eller forholdsvis sent (regnskapsåret 2010). Sent avlagte regnskap svekker verdien av styringsinformasjonen i regnskapet. Kontrollutvalget har i tidligere uttalelser kommentert at regnskap har vært sent avlagt, men problemet har vedvart.

Kontrollutvalget mener for øvrig at presentasjon av årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter samt rådmannens årsberetning tilfredsstiller brukernes informasjonsbehov og gir et riktig inntrykk av Saltdal kommunes aktivitet i 2014.

Kontrollutvalget har merket seg at årsregnskapet for 2014 viser et merforbruk på kr 9 989 000, men at reelt merforbruk er kr 11 387 000. Tidligere års underskudd er ikke dekket inn i 2014.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen, har kontrollutvalget ingen merknader til Saltdal kommunes årsregnskap for 2014.

Kontrollutvalget har mottatt et nummerert brev datert 9. juni 2015 fra revisor, hvor denne tar opp forhold bl.a vedrørende økonomistyring, internkontroll og regnskapsføring. Kontrollutvalget vil følge opp dette i en egen sak.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget har i møte 15. juni 2015 behandlet Saltdal kommunes årsregnskap for 2014. Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen for 2014, og rådmannens årsmelding for 2014.

Kontrollutvalget viser til tidligere års uttalelser til kommuneregnskap, og mener fortsatt det er nødvendig med styrket fokus på budsjettdisiplin og andre tiltak som kan gjenopprette kommunens økonomiske handlefrihet.

Kontrollutvalget viser til at det i kommunelovens § 48 nr 5 stilles krav om at årsberetning skal inneholde redegjørelse om tiltak for å sikre høy etisk standard. Årsberetningen nevner ikke tiltak på dette området i 2014.

Videre krever kommunelovens § 48 nr 5 at det skal redegjøres for faktisk tilstand når det gjelder likestilling og om tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling. Årsberetningen gir noe informasjon om faktisk tilstand, men det nevnes ikke tiltak på dette området i 2014.

For senere rapporteringsår bes det om at årsrapporten kommer i samsvar med kommunelovens krav.

Kommunens regnskap legges frem til behandling enten svært sent (regnskapsårene 2006-2009, 2011, 2012, 2013 og 2014), eller forholdsvis sent (regnskapsåret 2010). Sent avlagte regnskap svekker verdien av styringsinformasjonen i regnskapet. Kontrollutvalget har i tidligere uttalelser kommentert at regnskap har vært sent avlagt, men problemet har vedvart.

Kontrollutvalget mener for øvrig at presentasjon av årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter samt rådmannens årsberetning tilfredsstiller brukernes informasjonsbehov og gir et riktig inntrykk av Saltdal kommunes aktivitet i 2014.

Kontrollutvalget har merket seg at årsregnskapet for 2014 viser et merforbruk på kr 9 989 000, men at reelt merforbruk er kr 11 387 000. Tidligere års underskudd er ikke dekket inn i 2014.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen, har kontrollutvalget ingen merknader til Saltdal kommunes årsregnskap for 2014.

Kontrollutvalget har mottatt et nummerert brev datert 9. juni 2015 fra revisor, hvor denne tar opp forhold bl.a vedrørende økonomistyring, internkontroll og regnskapsføring. Kontrollutvalget vil følge opp dette i en egen sak.

11/15 Unntatt fra offentlighet etter offentleglova § 13, jfr forvaltningsloven § 13: Spørsmål vedrørende mulig endring i rådmannens ansettelsesforhold i Saltdal kommune

Møtet ble lukket med hjemmel i kommunelovens § 31 nr 3, idet saken angår en arbeidstakers tjenestlige forhold.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem for drøfting.

Omforent forslag:

1. Kontrollutvalget presiserer at det er kommunestyret som ansetter og eventuelt avsetter rådmannen.
2. Kontrollutvalget forutsetter at arbeidslivets regler skal overholdes der oppsigelse vurderes gjennomført.
3. Kontrollutvalget ser det som positivt at rådmann og ordfører vil arbeide for å skape en prosess for et bedret samarbeidsklima.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget presiserer at det er kommunestyret som ansetter og eventuelt avsetter rådmannen.
2. Kontrollutvalget forutsetter at arbeidslivets regler skal overholdes der oppsigelse vurderes gjennomført.
3. Kontrollutvalget ser det som positivt at rådmann og ordfører vil arbeide for å skape en prosess for et bedret samarbeidsklima.

Møtet ble deretter åpnet.

12/15 Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Revisor orienterte:

- **Bemanning:** Kommunerevisor Monika Amundsen (Bodø-kontoret) har sagt opp og fratrer i sommer. En søker har meldt seg, og revisjonen er i en prosess vedrørende vurdering av tilsetning.
- **Regnskapsrevisjon:** Sterkt forsinket i 2015, grunnet sene regnskaper.
- **Forvaltningsrevisjon:** Selskapskontroll vedrørende innkjøp IRIS. IRIS har bedt om utsatt frist, og prosjektet er noe forsinket.

Sekretariatet orienterte:

- Om dokumenter vedlagt saken

13/15 Eventuelt

Ingen ytterligere saker til behandling.

Rognan mandag 15. juni 2015

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Utskrift sendes:
Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer
Saltdal kommune v/ ordfører og rådmann, Salten kommunerevisjon IKS

SAK 15/15

Indirekte kostnader selvkost vann og avløp

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
08.10.2015

Vedlegg:

- Fra regnskap for Saltdal kommune 2014: Note selvkostområder
- Saltdal kommune 25.08.2015: Brev vedr indirekte kostnader selvkost

Bakgrunn for saken:

Saken er satt på dagsorden etter avtale med utvalgets leder.

Vedlagt saken noten fra kommuneregnskapet for 2014 vedrørende kommunens selvkostområder. Denne viser at indirekte kostnader for selvkostområdet vann var kr 500 000 i 2014, mens den var kr 335 000 i 2013. Økningen fra det ene året til det andre er dermed på 49,2 %. Videre viser noten at indirekte kostnader for selvkostområdet avløp var kr 500 000 i 2014, mens den var kr 335 000 i 2013. Tallene er identiske med tallene for vann, og økningen er derfor 49,2 % også for selvkost avløp.

Selvkost for en tjeneste er «den totale kostnadsøkningen en kommune eller et selskap påføres ved å produsere en bestemt vare eller tjeneste» (Rundskriv H 3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester). Selvkost bygger på to prinsipper: For det første at brukerne av dagens tjenester skal betale for disse tjenestene koster (en generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon brukere, eller omvendt). For det andre at kommunen skal kunne få tilbake de utlegg den opprinnelig hadde ved anskaffelsen, samt bli kompensert for den kapitalen som har blitt bundet opp ved anskaffelsen. En selvkostkalkyle består av direkte og indirekte kostnader. De direkte kostnadene er de kostnadene som alltid kan henføres til den aktuelle selvkosttjenesten (arbeid, varer og tjenester) som anvendes for å yte tjenester. De indirekte kostnadene er henførbare til tjenesten når interntjenesten bidrar til å skape en helhetlig tjeneste for brukerne. Dette kan gjelde andeler av kommunens utgifter til f.eks regnskap, innfordring, revisjon, IKT-tjenester etc.

I tilknytning til saken har sekretariatet sendt spørsmål til administrasjonen vedrørende grunnlaget for tallene:

- Hvilke indirekte kostnader inngår i de nevnte kr 500 000 for selvkostområdet vann, og hvordan er fordelingen mellom de ulike kostnadene?
- Hvilke indirekte kostnader inngår i de nevnte kr 500 000 for selvkostområdet avløp, og hvordan er fordelingen mellom de ulike kostnadene?
- Fra 2013 til 2014 øker de indirekte kostnadene på de to selvkostområdene fra kr 335 000 til kr 500 000. Den prosentvise økningen fra ett år til et annet er dermed på 49,2%. Hva er bakgrunnen for denne betydelige økningen?
- Gjeldende regelverk for selvkost tilsier at den enkelte selvkosttjenestes indirekte kostnader tas med i selvkostkalkylen. Jfr rundskriv H 3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester, så sies det at «*Generelt bør metoden i størst mulig grad reflektere faktisk bruk av interntjenesten*». Har Saltdal kommune gjort vurderinger av om de beregnede indirekte kostnadene for vann, hhv avløp, reflekterer faktisk bruk av kommunens interntjenester? Spørsmålet stilles med bakgrunn i at de indirekte kostnadene for 2013 var helt identiske for de to selvkostområdene, og at de to områdene i 2014 hadde en helt identisk stigning i beregnet kostnad.

Svarbrev fra administrasjonen er lagt ved, og her nevnes at de indirekte kostnadene på kr 500 000 per selvkosttjeneste (vann hhv avløp) utgjøres av kr 414 000 i «*andel lønn og andre utgifter til administrasjonen i teknisk drift*», for hver av selvkosttjenestene. I tillegg er det for hver av selvkosttjenestene beregnet kr 86 000 for arbeid ved økonomiavdelingen (bl.a utsending og oppfølging av krav på kommunale avgifter, behandling av regninger innen vann og avløp).

Når det gjelder økningen fra 2013 til 2014 opplyses i svarbrevet at det ble gjort en grundig beregning av de indirekte kostnadene da ny programvare ble tatt i bruk, samt en styrkning med en halv stilling til det administrative arbeidet med vann, avløp og slam. Samtidig nevnes at beløpet fra 2013 på kr 335 000 i indirekte kostnader hadde stått uendret fra 2009. Avslutningsvis i brevet beklager administrasjonen at det ikke er lagt ned tilstrekkelig arbeid med etterberegning av de indirekte kostnadene.

Ulike kommuner vil ha ulikt innslag av interntjenester. Kommuneregnskapene for kommunene i Salten i 2014 viser følgende tall for indirekte kostnader:

Kommune	Indirekte kostnad vann	Indirekte kostnad avløp
Beiarn	279 115	201 188
Bodø	2 005 000	1 903 000
Fauske	452 000	383 000
Gildeskål	571 614	428 303
Hamarøy	98 026	72 941
Meløy	550 000	386 000
Saltdal	500 000	500 000
Steigen	242 227	70 554
Sørfold	141 248	28 758

I forbindelse med at saken er satt på dagsorden er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, bedt om å møte i kontrollutvalget kl 12.00 for å redegjøre nærmere om følgende forhold:

- Det nevnes i svarbrevet at det er gjort en grundig beregning av de indirekte kostnadene. Det bes om at kontrollutvalget får en nærmere informasjon om innholdet i den grundige beregningen
- I svarbrevet nevnes at det ikke er lagt ned tilstrekkelig arbeid med etterberegning av de indirekte kostnadene. Hva er status for dette arbeidet med etterberegning?

Vurdering:

Kommunene skal utarbeide en budsjettkalkyle (forkalkyle) og foreta en etterkalkulasjon (etterkalkyle) av de reelle kostnadene innenfor de aktuelle tjenesteområdene. Dette gjøres for å føre kontroll med at gebyrinntektene ikke overstiger kommunens selvkost. Svarbrevet fra administrasjonen nevner at det ikke er lagt ned tilstrekkelig arbeid med etterberegning. Avhengig av innholdet i redegjørelsen fra administrasjonen kan det være aktuelt å påpeke mangler i arbeidet med etterberegning.

Det skal gjøres beregning av direkte og indirekte kostnader for hver og ett av kommunens selvkostområder. Fordi kostnadsbildet er ulikt for de ulike tjenestene, så vil vanligvis også de indirekte kostnadene bli forskjellig fra selvkosttjeneste til selvkosttjeneste. Dette vises i tabellen over hvor 8 av 9 kommuner har svært ulike indirekte kostnader til vann hhv avløp. Kun Saltdal kommune har eksakt samme tall, og dette må anses som uvanlig selv om det riktignok bare er budsjetterte indirekte kostnader. Dersom de indirekte kostnadene ikke har grunnlag i tilstrekkelig presise beregninger, men er mer sjablonmessig fastsatt, er det fare for at tjenesteområdet vann subsidierer avløp, eller omvendt.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr 1. oktober 2015

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Note selvkostområder

Vann	Regnskap 2014	Budsjett 2014	Regnskap 2013
Brukerbetalinger/salgsinnt	-7 495 246	-7 586 000	-7 645 572
Direkte kostnader	6 016 368	6 512 000	5 201 007
Indirekte kostnader	500 000	500 000	335 000
Netto kapitalkostnader	2 552 865	1 904 000	1 515 091
Overskudd/underskudd	1 573 987	1 330 000	-594 474
Selvkostandel i prosent	83	85	108
Korr for tidligere underdekning			0
Disponering til/fra fond	1 573 987	1 323 000	-594 475

Avløp	Regnskap 2014	Budsjett 2014	Regnskap 2013
Brukerbetalinger/salgsinnt	-5 221 649	-5 990 000	-4 924 608
Direkte kostnader	6 312 754	5 168 000	5 045 681
Indirekte kostnader	500 000	500 000	335 000
Netto kapitalkostnader	1 884 155	992 000	963 767
Overskudd/underskudd	3 475 260	670 000	1 419 840
Selvkostandel i prosent	60	90	78
Korr for tidligere underdekning	879 927		
Disponering til/fra fond	4 355 187	539 000	223 800

Disponible fondsmidler 116
Underdekning 4 355 071

Slam	Regnskap 2014	Budsjett 2014	Regnskap 2013
Brukerbetalinger/salgsinnt	-1 543 320	-1 214 000	-1 393 606
Direkte kostnader	1 417 858	1 412 000	1 088 464
Indirekte kostnader	172 000	172 000	230 000
Netto kapitalkostnader	32 882	30 000	32 882
Overskudd/underskudd	79 420	400 000	-42 261
Selvkostandel i prosent	95	75	103
Korr for tidligere underdekning			
Disponering til/fra fond	79 420	400 000	-88 434

Saltdal kommune
Økonomiavdelingen

SKU
01.09.15
JNR 15/537
ARK 418
6.1

Salten Kontrollutvalgsservice
Pb. 54
8138 INNDYR

Att. Lars Hansen

Deres ref:

Vår ref
2012/34

Saksbehandler
Elin Sollund, tlf.: 75 68 20 47

Dato
25.08.2015

Brev vedr indirekte kostnader selvkost

Det vises til brev undertegnet 10. juli 2015 vedrørende ovennevnte. På grunn av ferieavvikling har det tatt noe tid å få besvart dette.

Indirekte kostnader vann og avløp

I beløpet på 500.000 kroner til vann og 500.000 kroner til avløp, ligger andel lønn og andre utgifter til administrasjonen i teknisk drift, beregnet til 414.000 kroner for hvert av områdene. Arbeid ved økonomiavdelingen og andre indirekte tjenester er beregnet til 86.000 kroner for hvert område. Dette gjelder blant annet utsending og oppfølging av krav på kommunale avgifter samt behandling av regninger tilknyttet vann- og avløpssektoren.

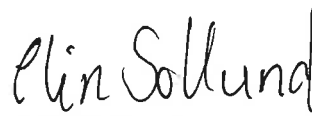
Økning fra 2013 til 2014

I 2014 ble det tatt i bruk ny programvare, Momentum Selvkost, og gjort en grundig beregning av de indirekte kostnadene. Videre ble det foretatt en styrkning med en halv stilling til det administrative arbeidet med vann, avløp og slam, herunder oppfølging i Komtek. Samtidig må det bemerkes at beløpet på 335.000 kroner på henholdsvis vann og avløp har stått uendret fra 2009.

Det beklages at det ikke er lagt ned tilstrekkelig arbeid med etterberegning av de indirekte kostnadene. I noten og regnskapet er budsjettallene brukt.

Med vennlig hilsen

Ronny Seljeseth
Økonomisjef

Elin Sollund
Rådgiver økonomi

Postadresse
Kirkegt. 23, 8250 Rognan

Besøksadresse
Rådhuset, 8250 Rognan

Telefon
75 68 20 00

E-post: postmottak@saltdal.kommune.no
Bankkto: 4628.07.00495
1503.47.15200

www.saltdal.kommune.no
Bankkto-skatt: 6345.06.18405

Org.nr
972 417734

SAK 16/15

Oppfølging av nummerert brev nr 1

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
08.10.2015

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS 9. juni 2015: Nummerert brev nr 1
- Saltdal kommune 01.07.2015: Oppfølging av nummerert brev nr 1 – svar til kontrollutvalget i Saltdal kommune

Bakgrunn for saken:

Vedlagte brev fra Salten kommunerevisjon datert 9. juni 2015 ble lagt frem i tilknytning til kontrollutvalgets sak med uttalelse til kommuneregnskapet 2014. I uttalelsen nevnes at brevet tar opp forhold bl.a vedrørende økonomistyring, internkontroll og regnskapsføring, og at kontrollutvalget vil følge opp brevet i en egen sak.

Revisor skal i henhold til forskrift om revisjon i kommune og fylkeskommune § 4 skriftlig påpeke visse forhold overfor kontrollutvalget, i nummererte brev:

Revisor skal skriftlig påpeke følgende forhold overfor kontrollutvalget med kopi til administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet:

1. *mangler ved plikten til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger,*
2. *feil og mangler ved organiseringen av den økonomiske internkontrollen,*
3. *misligheter,*
4. *feil som kan medføre feilinformasjon i årsregnskapet,*
5. *om det ikke er redegjort for vesentlige avvik mellom beløpene i den revisjonspliktiges årsregnskap og regulert budsjett slik det fremstår etter gyldige vedtak/endringer fattet på riktig beslutningsnivå,*
6. *begrunnelse for manglende underskrift ved bekreftelser overfor offentlige myndigheter*

7. som gis i henhold til lov eller forskrift, og
begrunnelse for å si fra seg oppdrag etter § 16.

Brev med påpekninger som nevnt i denne paragraf skal nummereres fortløpende.

Forskrift om kontrollutvalg § 8 gir opplysninger om hvordan kontrollutvalget skal følge opp revisjonsmerknader:

«Når revisor påpeker forhold i årsregnskapet, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 4, skal kontrollutvalget påse at dette blir fulgt opp.»

Som et ledd i oppfølging av brevet har sekretariatet sendt brev til rådmannen med spørsmål vedrørende følgende forhold som ble nevnt i brevet:

- 1) Tidsriktig og nøyaktig avlegging av årsregnskap med noter og årsberetning: Hvilke tiltak vil bli iverksatt for å sikre at regnskapsavleggelsen blir utført innen lovens frist? Når vil de ulike tiltakene bli iverksatt?
- 2) Årets merforbruk – likviditet – økonomistyring: Har rådmannen en kommentar til den vurdering som blir gitt i dette avsnittet?
- 3) Avstemming, internkontroll og intern kommunikasjon: Avsnittet viser til forhold som revisor mener kan skyldes *«manglende avstemming av regnskapsposter, svakheter i rutiner for oppfølging og kontroll eller svakheter i intern kommunikasjon»*. Revisor nevner også to anbefalinger for å rette på disse forholdene. Jeg ber om rådmannens kommentar til de forholdene som blir nevnt, herunder på hvilken måte de nevnte anbefalingene vil bli fulgt opp.
- 4) Manglende underskrift av kontrolloppstilling lønn: Er dette forholdet fulgt opp fra administrasjonens side.

Vedlagt saken er også et fyldig svar fra rådmannen på de spørsmålene som ble stilt. Her har rådmannen gitt en grundig kommentar til det nummererte brevet, og svar på spørsmålene som ble stilt. Det nevnes bl.a tiltak som skal kunne styrke kapasiteten når det gjelder regnskap og som bør bidra til at regnskapet avlegges tidligere. Videre nevnes planlagt nedbemanning og innføring av eiendomsskatt for boliger / fritidseiendommer som tiltak som på sikt forventes å gi en bærekraftig økonomi. Samtidig advares det mot å igangsette nye tiltak som utløser kostnader for kommunen.

I forhold til *«avstemming, internkontroll og intern kommunikasjon»* nevner rådmannens svarbrev bl.a at det er gjennomført et evalueringsmøte med revisor hvor forbedringspunktene er gjennomgått. Revisors merknad vedrørende *«manglende underskrift av kontrolloppstilling av lønn»* ser ut til å være fulgt opp på det vis at det legges opp til rutiner for avstemming, herunder kontrolloppstilling.

I tilknytning til at saken er satt på dagsorden er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, bedt om å møte for å redegjøre om rådmannens svar på det nummererte brevet, samt svare på eventuelle spørsmål fra kontrollutvalgets medlemmer. Fordi det har gått en tid siden

rådmannens svarbrev, er det i tillegg bedt om at utvalget særlig får informasjon om iverksatte tiltak eller endrede vurderinger etter at svarbrevet ble utarbeidet.

Vurdering:

Rådmannen gir en grundig og omfattende besvarelse på det nummererte brevet og de konkrete spørsmålene som ble stilt. Kommuneregnskap, og revisors beretning vil først til våren vise i hvilken grad revisjonsmerknadene har blitt fulgt opp. Det kan av denne grunn være aktuelt at kontrollutvalget foretar en egen oppfølging helt i begynnelsen av 2016.

Forslag til vedtak:

Kommunens revisor har i nummerert brev 9. juni 2015 påpekt mangler og feil vedrørende økonomistyring, internkontroll og regnskapsføring. Kontrollutvalget har fulgt opp revisjonsmerknadene overfor rådmannen

Kontrollutvalget registrerer at rådmannen har gitt en grundig redegjørelse om hvordan de påpekte forholdene planlegges fulgt opp.

Kontrollutvalgets vedtak, vedlagt nummerert brev og rådmannens svarbrev oversendes kommunestyret til orientering.

Inndyr 1. oktober 2015

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Til kontrollutvalget i Saltdal kommune

Deres ref.: *

Vår ref.: 2010/E5/paa

Dato: 9. juni 2015

Nummerert brev nr. 1

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført revisjonen for regnskapsåret 2014 for Saltdal kommune.

Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet med noteopplysninger, opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, om disponeringene er i henhold til budsjettvedtak og om budsjettbeløpene stemmer med regulert budsjett.

I tillegg er det vår oppgave innenfor god kommunal revisjonsskikk å gjennomgå kommunens formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer.

I vår revisjon har vi gjennomført de revisjonshandlinger vi har ansett nødvendige for å få bekreftet at kommunens regnskaper ikke inneholder vesentlige feil eller mangler og for å avgi revisjonsberetning.

Rådmannen er ansvarlig for å etablere og opprettholde en tilfredsstillende intern kontroll, herunder sørge for at regnskapsføringen er i samsvar med lov og forskrift og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

Vi har gjennom vår revisjon hatt spesiell oppmerksomhet rettet mot områder hvor det kan være økt risiko for feil i årsregnskapet. Det må understrekes at svakheter i regnskapssystemet og den interne kontroll kan medføre misligheter som våre normale tester ikke nødvendigvis vil avdekke.

Tidsriktig og nøyaktig avlegging av årsregnskap med noter og årsberetning

Det fremgår av forskrift for årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 10, at frist for avleggelse av årsregnskapet er 15. februar og frist for avleggelse av årsberetning er 31. mars. Kommunen skal ikke foreta vesentlige korreksjoner i dokumentene i etterkant av disse fristene.

Årsregnskapet og årsberetning forelå ikke ved utløpet av fristen. Som en konsekvens av dette forhold, har revisor ikke vært i stand til å utføre revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god

kommunal revisjonsskikk innenfor gjeldende frister. Det ble i den forbindelse avgitt en negativ revisjonsberetning, datert 15. april 2015.

Det må iverksettes tiltak for å sikre at regnskapsavleggelsen blir utført innen lovens frist.

Årets merforbruk – likviditet – økonomistyring

For tredje år på rad er driftsregnskapet gjort opp med merforbruk. Akkumulert merforbruk utgjør nå hele 19,5 mill. kroner. Akkumulert merforbruk fra 2012 og 2013 er ikke inndekket, noe som sannsynliggjør at kommunen havner på ROBEK-listen.

Driftsregnskapet er avsluttet med et merforbruk på 10 mill. kroner. I tillegg har revisor oppdaget manglende bokføring av pensjonsutgifter med 1,4 mill. kroner. Korrigert for dette er årets merforbruk 11,4 mill. kroner. Det tas derfor forbehold i vår konklusjon i revisjonsberetningen.

Avvikene på resultatene er betydelige. Sentraladministrasjon, Barnehager, Helse og Omsorg har et merforbruk i forhold til budsjett på henholdsvis 2,4, 1,1, 4,0 og 9,9 mill. kroner. Dette er nærmere beskrevet i administrasjonens årsberetning.

Resultatet er svakere enn planlagt og det har derfor vært nødvendig å foreta styrkninger i forbindelse med regnskapsavslutningen.

Saltdal kommune har over tid arbeidet med strukturelle grep for å redusere det totale driftsnivå, men vi kan fortsatt ikke se at planlagte aktiviteter i henhold til budsjett har gitt tilfredsstillende effekt.

Investeringsregnskapet er gjort opp med udekket finansiering på 2,2 mill. kroner. Akkumulert udekket finansiering utgjør nå 4,3 mill. kroner. Hovedårsakene til dette er manglende overføring fra driftsregnskapet på grunn av styrkningsbestemmelsene og tilbakeføring av forventet tilskudd til kunstgressbanen.

Alle disse forhold får konsekvenser for kommunens likviditet. Per 31.12.14 har kommunen en kassakredittramme på 68 mill. kroner. Likviditeten er ytterligere svekket i 2014, og det forventes økende likviditetsbehov kommende år. Hovedårsaken til den svake likviditeten er akkumulert driftsunderskudd, akkumulert udekket i investeringsregnskapet og akkumulert inntektsføring av premieavviket på hele 55,9 mill. kroner – inntekter som ikke følges av likvide midler og som skal amortiseres (utgiftsføres i kommende driftsregnskap).

Salten kommunerevisjon IKS har, etter bestilling fra kontrollutvalget i Saltdal, utarbeidet en forvaltningsrevisjon om økonomistyring. Rapporten konkluderer med mange svakheter og gir klare anbefalinger for å bedre økonomistyringen i Saltdal kommune.

Avstemming, internkontroll og intern kommunikasjon

Underveis i vår revisjon har vi avdekket flere forhold som vi mener kan skyldes manglende avstemming av regnskapsposter, svakheter i rutiner for oppfølging og kontroll eller svakheter i intern kommunikasjon. Jf. følgende eksempler som illustrerer vår bekymring:

- Selvkostregnskapet/noten og til årsregnskapet avviker fra selvkostregnskapet fra Momentum
- Manglende avstemminger og kontroll av enkelte balanseposter gjennom året
- Manglende arbeidsdeling - regnskapsansvarlig har bankfullmakt og avstemmer bank
- Manglende utligning av sykepengerefusjon – ikke refusjon av arbeidsgiveravgift
- Flere poster i balansen er ikke tilstrekkelig avstemt og/eller spesifisert
- Noter og årsberetning måtte korrigeres flere ganger for å tilfredsstille krav etter lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk

Som en konsekvens av våre funn i årsoppgjørrevisjonen og sammen med de forhold som er kommentert i denne rapport, har vi avgitt en revisjonsberetning for 2014 med «konklusjon med forbehold om registrering og dokumentasjon.»

Vi anbefaler kommunen å etablere hensiktsmessige rutiner for å innhente tilstrekkelig informasjon og forståelse for alle saker som kan få økonomiske konsekvenser og som derfor må hensyn tas i årsregnskapet. Videre vil vi anbefale at det etableres tilfredsstillende intern kontroll av alle vesentlige poster i balansen og at regnskapspostene avstemmes regelmessig gjennom året.

Manglende underskrift av kontrolloppstilling lønn

Kontrolloppstilling lønn (RF 1022b)/Oppgave over lønns- og pensjonskostnader 2014 er ikke kontrollert og underskrevet av revisor med bakgrunn i at denne ikke er mottatt.

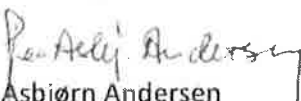
Alle bokføringspliktige med oppgavepliktige utbetalinger skal levere kontrolloppstilling over registrerte og innberettede beløp. Denne skal underskrives av revisor før innsending til Skattekontoret.

Oppsummering

Arbeidet med revisjon av årsregnskapet for 2014 har naturlig nok medført et betydelig merarbeid som følge av korreksjoner i noter og årsberetning, manglende dokumentasjon og vurderinger av regnskapsposter samt svak intern kontroll knyttet til avleggelse av årsregnskapet.

Formålet med vårt brev er å bistå administrasjonen med å identifisere områder som bør prioriteres i det løpende arbeidet med å påse at kommunen drives i samsvar med kommuneloven og forskrifter, årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av kommunestyret.

Med vennlig hilsen

Per Asbjørn Andersen
oppdragsansvarlig revisor

KOPI: Rådmannen i Saltdal kommune

Saltdal kommune
Økonomiavdelingen

SKU
10.07.15
JNR 15/486
ARK 417
8.5

Salten kontrollutvalgsservice
Postboks 54
8138 INNDYR

Deres ref:
15/471

Vår ref
2012/34

Saksbehandler
Ronny Seljeseth, tlf.: 75 68 20 13

Dato
01.07.2015

Oppfølging av nummerert brev nr 1 - svar til kontrollutvalget i Saltdal kommune

Det vises til deres brev av 29.06.2015 der det bes om rådmannens kommentarer til nummerert brev datert 09.06.2015 fra kommunenes revisor, knyttet til regnskapsavleggelsen for 2014.

Innledningsvis vil vi si at økonomiavdelingen har hatt et evalueringsmøte med revisor den 30.06.2015 for å følge opp punktene som fremkommer av dette brev, samt andre forbedringspunkter som kan styrke kvaliteten og effektiviteten på regnskapsavleggelsen. Vi kommenterer her de 4 punktene som det vises til i brevene.

- 1) *Tidsriktig og nøyaktig avleggelse av årsregnskap med noter og årsberetning. Hvilke tiltak vil bli iverksatt for å sikre at regnskapsavleggelsen blir utført innen lovens frist? Når vil de ulike tiltakene bli iverksatt?*

Svar: Årsaken til sen regnskapsavleggelse er sammensatt, og knytter seg dels til systemproblemer som følge av nytt lønssystem og dels til kapasitetsproblemer på økonomiavdelingen. Når det gjelder det første, er dette et forbigående problem. Mange av de problemene vi har hatt med det nye lønssystemet er eller vil bli rettet opp i løpet av året.

Når det gjelder kapasitetsproblemer er dette en større utfordring som tar lengre tid å rette opp. På kort sikt har økonomisjefen besluttet å overføre noen arbeidsoppgaver knyttet til avstemming og regnskapsførsel over til konsulent, som i løpet av det siste året har måttet jobbe tilnærmesesvis fulltid på lønn. I tillegg har vi overdratt ansvaret for innkjøpskoordinering til økonomisjef, slik at konsulent kan påta seg regnskapsoppgaver. På lengre sikt vil rådmannen vurdere å omplassere noe merkantilt personell fra andre virksomheter i kommunen.

Disse tiltakene styrker kapasiteten på regnskapssiden og bør bidra til at regnskapet avlegges tidligere enn dette året.

Postadresse
Kirkegt. 23, 8250 Rognan

Besøksadresse
Rådhuset, 8250 Rognan

Telefon
75 68 20 00

E-post: postmottak@saltdal.kommune.no
Bankkto: 4628.07.00495
1503.47.15200

www.saltdal.kommune.no
Bankkto-skatt: 6345.06.18405

Org.nr
972 417734

2) *Årets merforbruk – likviditet – økonomistyring: Har rådmannen en kommentar til den vurdering blir gitt i dette avsnittet?*

Svar: Rådmannen støtter revisors vurdering. Saltdal kommune har over tid arbeidet med strukturelle grep for å redusere det totale driftsnivået, men planlagte tiltak har ikke enda gitt tilfredsstillende effekt. Akkumulert underskudd, sammen med pensjonsavvik, har hatt betydelig negativ effekt på likviditeten.

Dersom kommunen skal få kontroll på økonomien er det viktig at tiltak fra årsbudsjettet og økonomiplan iverksettes. I hovedsak dreier det seg om planlagt nedbemanning og utvidelse av området for utskrivning av eiendomsskatt. I forhold til det første punktet jobbes det kontinuerlig med dette. Mye av årsaken til at arbeidet foreløpig har gitt begrenset effekt, er at nedbemanningen må ses i sammenheng med resultatet av OU-prosessen, som først ble vedtatt i sin endelige form i juni 2015. Det som gjenstår nå er å lage detaljerte bemanningsplaner som grunnlag for nedbemanning. Det vil fremmes politisk sak fra samhandlingsområde Helse og omsorg om økonomiske effekter som følge av OU-prosessen i september 2015. Dette arbeidet er en forutsetning for at eventuelle oppsigelsesprosesser kan igangsettes.

Innføring av eiendomsskatt for boliger og fritidseiendommer er den andre viktige forutsetningen for å oppnå økonomisk balanse. Arbeidet med taksering er i rute og med forbehold om kommunestyrets godkjenning er skatteutskrivningen klar fra neste år, slik at det vil gi full effekt fra 2016.

Punktene ovenfor vil, når det er iverksatt, gi en bærekraftig økonomi på sikt ved at likviditeten styrkes, opparbeidet underskudd dekkes inn og premieavviket ikke disponeres i drift. Det vises for øvrig til drøftingen i vedtatt økonomiplandokument.

Rådmannen vil til sist minne om at kommunen må minimere igangsetting av nye kostnadsutløsende tiltak. Det må alltid foreligge en klar finansiering. Vi ser med bekymring på at det også i år er vedtatt saker med betydelig kostnadsøkning for kommunen. Dette vanskeliggjør målsettingen om økonomisk balanse og kan innebære nye krevende kostnadskutt, på toppen av tiltak som allerede må håndteres.

3) *Avstemming, internkontroll og intern kommunikasjon (...)*

Svar: Revisor påpeker generelt at kommunen må etablere rutiner for å innhente informasjon som har relevans for årsregnskapet. Det må etableres tilfredsstillende intern kontroll av balanseposter og regnskapspostene må avstemmes regelmessig. Her nevnes flere forbedringspunkter, som vi har gjennomgått i detalj i evalueringsmøtet med revisor. Vi støtter revisors vurdering og har satt i gang tiltak for å gjøre forbedringene som kreves.

Når det gjelder avvik i selvkostregnskapet vil vi ta en ekstra kvalitetskontroll på dette i forbindelse med årsbudsjettet. Økonomiavdelingen skal være mer behjelpelig med kontroll. Vi har et eget formøte med Teknisk drift den 13.08.2015, samt rekvirert Momentum til bistand den 27.08.2015.

Manglende avstemminger er kommentert i punkt 1. Dette har langt på vei sin årsak i manglende kapasitet på økonomiavdelingen. Vi forsøker å løse dette ved å styrke kapasiteten på regnskapssiden gjennom intern flytting på arbeidsoppgaver internt. Dette skal også gjøre at vi får bedre tid til å kvalitetssikre noteopplysninger og årsberetning.

Det vises til manglende arbeidsdeling slik at regnskapsansvarlig både har bankfullmakt og foretar bankavstemminger. Dette skyldes behovet for backup ved fravær og ferier. Økonomisjefen vil ta kontakt med banken for å begrense vedkommendes tilganger og eventuelt tildele andre personer på avdelingen betalingsfullmakt, slik at vi fremdeles har alternativer ved fravær.

4) *Manglende underskrift av kontrolloppstilling lønn. Er dette forholdet fulgt opp fra administrasjonens side?*

Svar: Dette punktet har i særdeleshet sin årsak i de innkjøringsvanskene vi har hatt med innføring av nytt lønssystem. 2014 var spesielt problematisk ettersom utdata måtte hentes fra to forskjellige lønssystemer. For 2015 skal det derfor bli betydelig lettere å gjøre kontrollene. I tillegg er det med virkning fra 2015 innført et nytt rapporteringsregime til det offentlige, den såkalte a-meldingen. A-meldingen leveres månedelig, og innebærer betydelig internkontroll som pålegges kommunen før rapportering, men som i sin tur bør medføre at både avstemminger og utarbeidelse av kontrolloppstilling blir lettere.

Vi har fått en oversikt fra revisor over konti som må avstemmes. Det er planlagt et eget internt møte på Lønn den 18.08.2015 for å planlegge rutiner for avstemminger, herunder kontrolloppstilling. Det er vår intensjon at oversikten leveres forskriftsmessig innen fristen ved neste regnskapsavleggelse.

Vi anser med dette at kontrollutvalgets punkter er besvart. Vi stiller gjerne opp til oppklarende spørsmål i kontrollutvalget dersom det er behov for det.

Med vennlig hilsen

Elisabeth Larsen
Rådmann

Ronny Seljeseth
Økonomisjef

Kopi til:
Saltens kommunerevisjon
Postboks 140
8200 FAUSKE

SAK 17/15

(Ettersendes) Rapport selskapskontroll: IRIS – offentlige anskaffelser

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
08.10.2015

Vedlegg:

•

Bakgrunn for saken:

I sin sak 21/14, i møte 13. oktober 2014, bestilte kontrollutvalget gjennomføring av en selskapskontroll vedrørende offentlige anskaffelser i se to selskapene IRIS Service AS og IRIS Produksjon AS.

Ferdig saksfremlegg ettersendes så snart rapporten foreligger.

Forslag til vedtak:

Inndyr 1. oktober 2015

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 18/15

Oppfølging av forvaltningsrevisjon: Overordnet HMS-system

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
08.10.2015

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS 23.4.2013: Forvaltningsrevisjonsrapport Overordnet HMS-system

Bakgrunn for saken:

Kommunestyret behandlet i sak PS 52/13, 11. desember 2013, forvaltningsrevisjonsrapporten Overordnet HMS-system. I henhold til forskrift om kontrollutvalg § 12 skal kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.

Formålet med den gjennomførte forvaltningsrevisjonen var å få vurdert om Saltdal kommune har et tilfredsstillende HMS system på plass sett i forhold til lov- og avtaleverk.

Følgende to problemstillinger er undersøkt i dette prosjektet:

1. Har Saltdal kommune et overordnet HMS system som sikret at kommunen driver et systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid?
2. I hvilken grad følges HMS systemet opp i praksis rundt om på enhetene?

Basert på funnene i undersøkelsen ga revisor følgende anbefaling:

Revisor viser til at et nytt system er under innføring, og gir anbefalinger om forhold å ha fokus på ved innføringen:

- *Kommunen bør sørge for å få det nye kvalitetssystemet på plass og operativt så fort som mulig.*

- Kommunen bør sørge for et godt opplegg når det gjelder opplæring i det nye systemet for å sikre at det skal fungere som forutsatt.
- Kommunen kan vurdere om det er behov for ytterligere kursing og opplæring i HMS på mellomledernivå i kommunen. Dette fordi mellomlederne i stor grad har ansvaret for å følge opp HMS for sine ansatte.
- Det bør vurderes å utarbeide ny risikoanalyse for virksomheten. Fokus på risikokartlegging og avvikssystemer kan med fordel ha større fokus i kommunen generelt. Avviksoversikter er gode verktøy i tjenestenes forbedringsarbeid.
- Det bør sannsynligvis legges økt vekt på informasjon om hvilke lov og regelverk som regulerer HMS og hvor man finner dette.

Etter innstilling fra kontrollutvalget fattet kommunestyret følgende vedtak i saken:

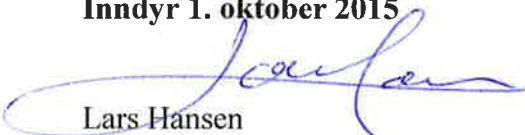
1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Overordnet HMS-system er forelagt kommunestyret i Saltdal og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret vil særlig trekke frem følgende områder for oppfølging:
  - At det overordnede HMS-systemet med system for oppdatering kommer på plass
  - Gjennomføring av medarbeidersamtaler
  - Ivaretagelse og oppfølging av avviksmeldinger
4. Kommunestyret ber kontrollutvalget gjennomføre en oppfølging av funnene i forvaltningsrevisjonen i løpet av 2014

I henhold til forskrift om kontrollutvalg § 12 skal kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp. Ut fra dette er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, bedt om å møte i kontrollutvalget for å redegjøre for den oppfølging saken har fått.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i medhold av forskrift om kontrollutvalg § 12 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak PS 52/13 Forvaltningsrevisjonsrapport Overordnet HMS-system
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer .....
3. Kontrollutvalgets vedtak oversendes kommunestyret til orientering.

Inndyr 1. oktober 2015

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 19/15

Rapport til kommunestyret om kontrollutvalgets aktivitet 2011 – 2015

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
08.10.2015

Vedlegg:

- Utkast: Rapport til kommunestyret om kontrollutvalgets aktivitet 2011-2015

Bakgrunn for saken:

Vedlagt saken er utkast til rapport til kommunestyret om kontrollutvalgets aktivitet 2011 til 2015. Rapporten er basert på saksfremlegg, vedtak og innstillinger til vedtak fra kontrollutvalget i den nevnte perioden.

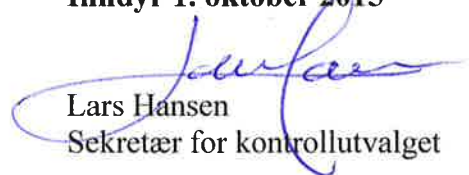
Vurdering:

Gjennom forskrift om kontrollutvalg har utvalget ansvar for å rapportere til kommunestyret, bl.a med uttalelse til årsregnskapet og hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og resultatene av disse. Slik rapportering er gjennomført løpende i valgperioden, men det kan samtidig være aktuelt å gi en mer samlet fremstilling om kontrollutvalgets arbeid i perioden, og eventuelt gi innspill til fremtidig kontroll og tilsyn med forvaltningen. En slik type rapport vil dessuten gi det neste kontrollutvalget en samlet oversikt over kontrollutvalgets nære fortid.

Forslag til vedtak:

Rapport om kontrollutvalgets aktivitet i perioden 2011 – 2015 oversendes kommunestyret med de endringer som fremkom i møtet.

Inndyr 1. oktober 2015

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kontrollutvalget Saltdal kommune,

Utvalgets virksomhet 2011-2015

jnr 15/xxx   ark 417 x.x

1.0 Innledning

Saltdal kontrollutvalg har i perioden 2011-2015 bestått av følgende medlemmer:

Jan Arild Ellingsen, FrP	leder
Einar Bødker, Ap	nestleder
Elisabeth Alstad, H	medlem 2011-2013
Anne Olaug Jensen, H	medlem 2014-2015
Tove Berre, Sp	medlem
Kurt Johansen,	medlem

To av utvalgets varamedlemmer har møtt og bidratt til gjennomføring av møtene: Alf Sture Vik og Bente Frøland.

Det er gjennomført 15 møter i kontrollutvalget i perioden.

Kontrollutvalget er i medhold av kommunelovens § 77, oppnevnt av kommunestyret for å forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning, på vegne av kommunestyret. Kommunelovens kapitel 12 *Internt tilsyn og kontroll. Revisjon*, samt Forskrift om kontrollutvalg i kommuner har lagt rammen for utvalgets virksomhet.

Gjennom uttalelser til kommunens årsregnskap, og innstillinger i saker om forvaltningsrevisjon, har kontrollutvalget rapportert om sitt virke i de nevnte sakene. Utvalget legger i tillegg frem for kommunestyret denne rapporten som en mer samlet fremstilling av kontrollutvalgets arbeid i perioden.

2.0 Regnskap

Kontrollutvalget har avgitt uttalelse til kommunens regnskaper for årene fra og med 2011 til og med 2014, med følgende regnskapsmessige resultat:

2011: merforbruk kr 58 146,
2012: merforbruk kr 7 408,
2013: merforbruk kr 9 529 804
2014: merforbruk kr 9 989 000.

Utvalget har ved flere anledninger påpekt at regnskapene har vært sent avlagt. Ved behandlingen av årsregnskapet for 2014 i juni 2015 mottok utvalget et nummerert brev fra revisor med merknader til en rekke forhold knyttet til regnskapet. Kontrollutvalget har fulgt opp de påpekte forholdene.

Kommunens administrasjonen har bistått kontrollutvalget ved dets behandling av det enkelte års regnskap. Til grunn for utvalgets uttalelser ligger også revisors beretning, samt ytterligere informasjon fra revisor.

I kommunestyrets behandling av regnskapene for de nevnte årene er det ikke gjort vedtak som har krevd særskilt oppfølging fra kontrollutvalgets side.

3.0 Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har i starten av valgperioden utarbeidet en plan for forvaltningsrevisjon, slik det er bestemt i forskriftens § 10. Planen gjelder perioden 2012-2015 og er basert på risikovurderinger av kommunens virksomhet. Kommunestyret vedtok planen i sin sak 63/12 med følgende prioritering av områder for forvaltningsrevisjon:

1. Akuttfunksjoner i Saltdal kommune
2. Økonomifunksjoner og styring
3. Rådmannens internkontroll
4. Samhandlingsreformen
5. Overordnet HMS-system
6. Bruk av kopiert materiale i skoleundervisningen

Kontrollutvalget fikk fullmakt fra kommunestyret til å foreta endringer i planen der utvalget fant dette nødvendig.

Kontrollutvalgets oppgaver med forvaltningsrevisjoner er tredelt: bestille gjennomføring av konkrete forvaltningsrevisjonsprosjekter, saksbehandle og innstille til kommunestyret når det legges frem en forvaltningsrevisjonsrapport, samt følge opp de vedtak kommunestyret fatter ved behandling av forvaltningsrevisjonsrapporter.

Kontrollutvalget har gjennomført følgende behandling og oppfølging innen forvaltningsrevisjon:

Forvaltningsrevisjon	Behandling i kontrollutvalget
Overordnet samfunnsberedskap (vedtatt i plan for forvaltningsrevisjon 2007-2011)	Rapport behandlet og vedtatt i kommunestyrets sak 07/10. Oppfølging i kontrollutvalget gjennomført i 2012 og 2014.
Oppfølging av kommunestyrets vedtak (vedtatt i plan for forvaltningsrevisjon 2007-2011)	Rapport behandlet og vedtatt i kommunestyret sak 8/11. Oppfølging i kontrollutvalget gjennomført i 2012.
Overordnet HMS-system (punkt 5 i plan for forvaltningsrevisjon 2012-2015)	Rapport behandlet og vedtatt i kommunestyrets sak 52/13. Oppfølging i kontrollutvalget gjennomført i 2015
Økonomistyring (punkt 2 og 3 i plan for forvaltningsrevisjon 2012-2015)	Rapport behandlet og vedtatt i kommunestyret i 2015. Oppfølging ikke gjennomført hittil.
Akuttfunksjoner i Saltdal kommune (punkt 1 i plan for forvaltningsrevisjon 2012-2015)	Kontrollutvalget vedtok å utsette gjennomføring av forvaltningsrevisjonen på bakgrunn av at ny legevaktordning var under utredning.

4.0 Selskapskontroll

Kontrollutvalget har behandlet to rapporter om selskapskontroll i inneværende periode, og begge sakene er oversendt kommunestyret til behandling.

Den første gjaldt IRIS Salten IKS, og var en forvaltningsrevisjon vedrørende selvkost for håndtering av husholdningsavfall. Denne kontrollen / revisjonen ble bestilt av kontrollutvalget som gikk av i 2011, men behandlet i kontrollutvalget i 2012. Rapporten viste til noen mangler og svakheter i beregningsgrunnlaget for brukerbetaling. Videre viser rapporten at en andel av inntekter fra miljøborg ikke ble tatt med som inntekt i beregningen av selvkost for perioden 2008-2010. Gebyr for innsamling av husholdningsavfall ble dermed for høy i denne perioden, men dette er nå rettet av selskapet.

Den andre selskapskontrollen gjaldt offentlige anskaffelser i se to selskapene IRIS Service AS og IRIS Produksjon AS (begge selskapene er heleid av IRIS Salten IKS). Behandlet i kontrollutvalget oktober 2015 med innstilling til kommunestyret.

5.0 Øvrig kontroll og tilsyn

Med bakgrunn i kontrollutvalgets generelle mandat om å foreta løpende tilsyn og kontroll med forvaltningen, er det i utvalgets møter satt på dagsorden en rekke saker. Sakene har bakgrunn i innspill fremmet av publikum, utvalgets medlemmer, andre politikere i kommunen, saker som er tatt opp i media etc.

I disse sakene har utvalget kalt inn administrasjonen, og bedt denne redegjøre for saksforhold, regelverk, forvaltningspraksis etc. I perioden 2011 til 2015 gjelder dette bl.a følgende områder:

- Kommunens økonomiske situasjon
  - Journalføring av brev og e-post
  - Inngått husleieavtale mellom kommunen og et lokalt firma
  - Tilsettingsprosess rådmann (2012/2013)
  - Byggeprosjekt Knaggen
  - Svar på henvendelser til kommunen
  - Kommunale tjenester innen psykisk helsevern
  - Henvendelse til kontrollutvalget om ordførers deltagelse i møter i levekårsutvalg og klientutvalg
  - Spørsmål om praksis ved folkevalgtes melding om forfall til folkevalgt organ
  - Saksbehandling i kommunens barnevern
  - Spørsmål vedrørende mulig endring i rådmannens ansettelsesforhold i Saltdal kommune
  - Saksbehandling og ansvarsforhold Slipen
  - Vann- og avløpsutbyggingen
-

6.0 Øvrige saker som vedrører utvalget

Kontrollutvalget har årlig avgitt uttalelse til formannskapet om behov for ressurser til kontroll og tilsyn (revisjon, sekretariat og kontrollutvalg). Utvalget vurderer ressursituasjonen som tilfredsstillende.

Utvalgets medlemmer har deltatt i ulike konferanser og fagsamlinger for å øke kompetansen og bygge nettverk i forhold til andre kontrollutvalg. Utvalget er fornøyd med dette fordi det har vært viktig og nødvendig for å gjøre utvalget i stand til å ivareta sine pålagte oppgaver.

I medhold av forskrift om kontrollutvalg har kontrollutvalget et ”påse”-ansvar i forhold til revisors arbeid med regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Årlig legger revisor frem en erklæring om uavhengighet i forhold til Sørfold kommune. Denne behandles i kontrollutvalget. Kvalitetskontroll av revisjonen gjennomføres i regi av Norsk kommunerevisorforbund.

Det gjennomføres en løpende vurdering av revisors arbeid, særlig ved behandling av forvaltningsrevisjonsrapporter.

Rognan 8. oktober 2015

Jan Arild Ellingsen
leder

Einar Bødker
nestleder

Tove Berre
medlem

Anne Olaus Jensen
medlem

Kurt Johansen
medlem

SAK 20/15**Orienteringer fra revisjon og sekretariat****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
08.10.2015**Vedlegg:**

- Saltdal kommunestyre 23.09.2015: Vedtak Forvaltningsrevisjonsrapport Samhandlingsreformen

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget gis orienteringer fra revisjon og sekretariat om status når det gjelder arbeidet med kontroll og tilsyn.

Inndyr 1. oktober 2015
Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyre	58/15	23.09.2015

Sign. Eksp. 30.09.15 CK	Eksp. til: Kontrollutvalget, rådmann, kommunalleder helse/omsorg
----------------------------	---

Forvaltningsrevisjonsrapport - Samhandlingsreformen

Foreliggende dokumenter:

- Saksprotokoll fra kontrollutvalgets behandling i sak 9/15
- Saksfremlegget i sak 9/15
- Rapport vedr. forvaltningsrevisjon Samhandlingsreformen utarbeidet av Salten kommunerevisjon.

Sakens bakgrunn

Kontrollutvalget har behandlet ovennevnte rapport i sak 9/15 og i hht regelverket legges saken frem for kommunestyret med følgende innstilling.

Kontrollutvalgets innstilling

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Samhandlingsreformen er forelagt kommunestyret og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens anbefaling, med hensyn til forbedringspotensialet.
3. Kommunestyret er for øvrig tilfreds med rapportens funn, og ser dette i sammenheng med kommunens ressursbruk innen helse og omsorg, slik det også kommer frem i KOSTRA.

Saksprotokoll i Kommunestyre - 23.09.2015

Behandling:

Det ble enstemmig vedtatt at Omar Aardal er habil i behandling av denne saken.

Enstemmig vedtak:

<ol style="list-style-type: none">
1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Samhandlingsreformen er forelagt kommunestyret og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens anbefaling, med hensyn til forbedringspotensialet.
3. Kommunestyret er for øvrig tilfreds med rapportens funn, og ser dette i sammenheng med kommunens ressursbruk innen helse og omsorg, slik det også kommer frem i KOSTRA.

SKU
01.10.15
DWR 15/57
ARK 417
9.4

SAK 21/15

Eventuelt

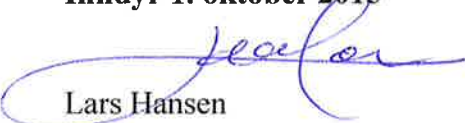
Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
08.10.2015

Vedlegg:

Forslag til vedtak:

Inndyr 1. oktober 2015

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget